

SIMEON FLOREA-MARIAN, CONTEMPORANUL NOSTRU

MIRCEA FOTEA

În 1997 s-au împlinit 150 de ani de la nașterea lui Simeon Florea Marian și 90 de la moartea sa.

Din perspectiva acestui timp scurs, dorim să reținem sintetic coordonatele majore ale activității sale și contribuția adusă la cercetarea culturii populare românești.

Începându-și activitatea de culegător de folclor pe când era elev, la vârsta de 17 ani și continuând cercetarea culturii populare românești tot restul vieții, Simeon Florea Marian și-a legat destinul vieții și al existenței de după trecerea în neființă de destinul poporului său și al științei pe care a servit-o cu pasiune, competență și devotament. De aceea putem afirma, fără a avea sentimentul că exagerăm câtuși de puțin că, atât timp cât cultura noastră va exista și va fi cercetată, S. Fl. Marian, prin vasta și temeinica sa operă, va continua să fie prezent printre noi, luminându-ne calea. Aceasta pentru că, după cum observa și un contemporan al său, a avut modesta dar fericita idee de a pune mai presus de sine interesele majore ale culturii poporului său.

În rodnică sa activitate de culegător și cercetător al culturii populare, desfășurată de-a lungul a peste patruzeci de ani, distingem trei etape principale:

I - 1866 - 1869;

II - 1870 - 1881;

III - 1882 - 1907.

Începutul activității sale de culegător de folclor a avut loc într-o perioadă de puternică afirmare a direcției Alecsandri, în chiar anul apariției bogatei sale culegeri, și a fost pus de cercetători sub semnul influenței acestuia. Într-adevăr, în această primă etapă elevul folclorist a cules și a prelucrat mai ales poezie populară, iar mai târziu, în prefetele la cărțile sale, a vehiculat multe dintre ideile poetului folclorist cu privire la necesitatea culegerii cât mai grabnice a valorosului tezaur al folclorului românesc, cu privire la însemnătatea folclorului pentru dezvoltarea literaturii naționale și pentru îmbogățirea limbii literare, menținând treaz

interesul pentru folclor în cercuri foarte largi. De Alecsandri îl apropie, de asemenea, entuziasmul cu care comentează creațiile folclorice în note, precum și încercările sale poetice pe teme folclorice, publicate în revistele "Familia" și "Convorbiri Literare", sau rămase în manuscris.

În momentul debutului, elevul din gimnaziul sucevean se găsea și sub înfrurirea unui alt mare folclorist din epocă, bănăteanul Atanasie Matian Marienescu, care, înaintea lui B. P. Hasdeu, a contribuit la lărgirea conceptului de folclor, prin includerea în cercetare a noi specii, și la perfecționarea metodelor de culegere și publicare a folclorului.

Contactul lui S. Fl. Marian cu ideile și activitatea lui At. M. Marienescu, facilitat de colaborarea amândurora la aceleași publicații periodice și de prezența tînărului bucovinean în Transilvania, într-o perioadă de intensă activitate a folcloristului bănătean, a fost binevenit și l-a pregătit pentru receptarea mai tîrziu a noii concepții folcloristice a lui B. P. Hasdeu.

Anul 1869 a fost pentru elevul folclorist foarte important și datorită faptului că i-a apărut prima sa culegere de folclor intitulată *Poesii populare din Bucovina. Balade române culese și corese de...*, Botoșani, 1869, care se situează cronologic printre primele noastre culegeri de folclor.

Integrarea în volum a piesei *Todirel și Mărioara* "lucrată" de el în maniera Alecsandri, existența multor versuri corectate, menționate de Ovidiu Birlea în *Istoria folcloristicii românești*, și practica eliminării unor versuri din cuprinsul baladelor, demonstrează că tînărul culegător de folclor era în acel moment tributar influenței școlii romantice din folcloristică.

Odată cu apariția acestui volum, S. Fl. Marian a încheiat prima etapă a activității sale, volumul fiind un rezultat și o reflectare fidelă a acestei etape și în același timp o reflectare a mișcării folcloristice de la noi din perioada respectivă.

Receptiv la ideile noi avansate de At. Marienescu și B. P. Hasdeu, S. Fl. Marian a desfășurat în prima etapă o activitate de culegător de folclor care prezintă, pe lîngă limitele evidențiate sumar, proprii tuturor culegătorilor de folclor din acea perioadă, și evidente aspecte pozitive: a cules folclorul ritual în procesul desfășurării lui firești în mediul folcloric; și-a îndreptat atenția atît spre baladă, doină și cîntec, specii folclorice investigate îndeosebi în epocă cît și spre altele mai puțin cercetate: descîntecul, tradiția istorică și folclorul obiceiurilor; a acordat încă de la început mare atenție variantelor.

Între anii 1870-1881, distingem a doua etapă, cînd S. Fl. Marian a desfășurat o intensă muncă de culegător de folclor, poate cea mai bogată din întreaga sa viață, îmbunătățindu-și în același timp metoda de culegere

și publicare a creației populare. Amintim că în acești ani, datorită unor împrejurări ale vieții, a cunoscut și a cercetat un număr mare de localități din diferite zone folclorice ale țării: Năsăud, Blaj, Beiuș, Cernăuți, Poiana Stampei, Voloca și Siret, fapt care a influențat pozitiv asupra activității sale de folclorist. Prin materialele folclorice publicate în periodice și volume în această etapă, S. Fl. Marian a devenit cel mai reprezentativ culegător de folclor al Bucovinei.

Fiind la curent cu mișcarea folcloristică din epocă, în această etapă S. Fl. Marian a depășit treptat condiția de diletant în cercetarea folclorului, ajungând să-și lămurească multe chestiuni privind specificul culturii populare, fapt confirmat și de cele trei volume publicate în perioada respectivă.

Volumul *Poesii populare române adunate și întocmite ...*, tom I, *Balade, cîntece bătrînești*, Cernăuți, 1873, prezintă o mare importanță pentru folcloristica noastră, întrucît atestă existența în circuitul oral din zonă, în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și a altor motive de baladă pe lângă cele cuprinse în culegerile poetului folclorist, dar și pentru că ne ajută să ne formăm o imagine mai clară cu privire la stadiul în care se găsea specia folclorică respectivă în această parte a țării.

Față de culegerea lui V. Alecsandri din 1866, acest volum aduce un număr de 16 tipuri noi de baladă, ceea ce ne face să presupunem că intenția autorului a fost să publice, pe cît posibil, numai balade necunoscute și că a operat în acest sens o selecție.

Și volumul al doilea al acestei culegeri, care cuprinde lirică folclorică, apărut la Cernăuți în 1875, este reprezentativ pentru zona Bucovinei.

Apariția celui de al treilea volum, *Tradițiuni populare române*, Sibiu, 1878 trebuie pusă în legătură cu evenimente politice de o deosebită însemnătate care avuseseră loc de puțin timp și care umpluseră inimile tuturor românilor de o îndreptățită mîndrie națională și de încredere în viitorul țării: războiul din 1877 împotriva turcilor și declararea independenței de stat a României. Prin acest volum, înflăcăratul patriot S. Fl. Marian, aducînd ca argument tradițiile poporului, atrăgea atenția asupra provinciilor românești care așteptau momentul unirii cu Țara.

Demn de reținut este și faptul că, încă din acești ani, S. Fl. Marian începe să se gîndească la strîngerea și ordonarea într-un mare corpus a tuturor elementelor culturii populare. Dintr-o scrisoare către B. P. Hasdeu din decembrie 1877, reiese că folcloristul bucovinean își alcătuisese deja în acel timp un plan de sistematizare a materialului folcloric și etnografic în 26 de tomuri: 10 tomuri de *Poesii*, 3 tomuri de *Proză*, 11 tomuri *Datini și credințe* și 2 tomuri *Mitologie daco-romană*.

Capitolele primelor două volume din *Datini și credințe*, intitulat *Tineretele și Nunțile țărănești*, transcrise în scrisoare "spre orientare", dar și din dorința de a-l convinge pe Hasdeu de seriozitatea preocupărilor sale și de a-l determina, în felul acesta, să-l ajute în procurarea unor cărți și publicații periodice care îi erau necesare, dovedesc că folcloristul bucovinean gândise acest plan amănunțit.

Planul din 1877 are o mare importanță deoarece, pentru prima dată în istoria folcloristicii noastre un cercetător ridicat din mediul folcloric pătrunde atât de adânc în cultura populară, dezvăluindu-i complexitatea și caracterul de sistem și încearcă s-o cerceteze integral, fără a ajunge la o izolare dăunătoare a diferitelor ei aspecte. Izvorât din spiritul său foarte ordonat, acest plan i-a deschis cercetătorului, încă de la început, o perspectivă clară a muncii și a influențat în mod considerabil asupra rezultatelor deosebite pe care le-a avut.

Cercetînd cu atenție articolele și materialele folclorice publicate de S. Fl. Marian în această etapă în periodicele vremii, pe de o parte se constată continuarea preocupărilor sale din etapa precedentă, iar pe de altă parte se întrevăd direcțiile viitoare de cercetare.

Bun cunoscător al realităților din mediul folcloric, S. Fl. Marian a intuit, printre primii la noi, valoarea variantelor pentru folclor și le-a acordat o deosebită atenție. Din notele la volumul de balade din 1873, ca și din volumul de descîntece din 1886, reiese că el a realizat, pentru prima dată în folcloristica românească, unele experimente prin care a încercat să pătrundă și să facă înțeles procesul formării variantelor în folclor. Culegerea aceleiași piese de la același informator după un interval de timp i-a dat posibilitatea folcloristului să observe libertatea de creație a creatorului popular.

În cea de a doua etapă a activității sale, S. Fl. Marian și-a îmbunătățit metodologia culegerii și publicării creațiilor folclorice în periodice și volume. Modul tradițional de publicare pe genuri folclorice nu îl mulțumea, întrucît se ajungea la o izolare a creațiilor folclorice literare de ambianța etnografică și de celelalte laturi sincretice ale lor, de aceea a încercat să-l îmbunătățească, atunci cînd a recurs, totuși, la el, sau a căutat o cale adecvată care să țină seama de specificul culturii populare.

Încercările de a evita ruperea creațiilor folclorice literare de cadrul etnografic în care trăiesc, prin însoțirea lor de succinte prezentări introductive sau de bogate note explicative, l-au condus pînă la urmă pe folclorist la găsirea unui drum propriu de valorificare a culturii populare, chiar în această etapă. În 1878, publica în "Amicul familiei" articolul *Datinile și credințele române. Corbul*, în care aduna la un loc și prezenta un variat material pe tema corbului: o legendă, credințe, texte poetice și toponimice. Aceeași grijă de a cuprinde totul, de a epuiza problematica

referitoare la un fapt, caracterizează și articolele despre botanica poporului român publicate în anii următori.

În concluzie, putem aprecia că în cea de a doua etapă a activității sale, folcloristul bucovinean a adunat un bogat material folcloric și etnografic, în special din zona căreia îi aparținea, pe care l-a publicat parțial, și-a schițat un plan de valorificare a întregii culturi populare românești și a găsit o metodă adecvată de lucru.

Având un plan de lucru bine conturat și o metodă de cercetare proprie, adecvată domeniului studiat, precum și largul sprijin al Academiei Române, S. Fl. Marian a putut să treacă, în sfârșit, la punerea în aplicare a vastului său proiect de valorificare a culturii populare românești. În această ultimă etapă, pe care noi o stabilim după primirea în Academia Română, și-a orientat activitatea în două direcții principale:

1) publicarea în culegeri axate pe diferite genuri folclorice a unui bogat material folcloric, cules personal sau prin intermediari, în etapele anterioare, direcție prin care continuă activitatea precedentă (avem în vedere culegerile: *Descîntece populare române*, Suceava, 1886; *Vrăji, farmece și desfaceri*, București, 1893; *Satire populare române*, București, 1893; *Tradiții populare române din Bucovina*, București, 1895; *Răsplata. Povești din Bucovina*, Suceava 1897; *Poezii populare despre Avram Iancu*, Suceava, 1900);

2) valorificarea complexă, în sinteze raportate la întreg teritoriul românesc, a unor aspecte ale culturii noastre populare (avem în vedere, în primul rînd, lucrările menite să îmbogățescă limba literară și terminologia științifică românească cu noi termeni: *Chromatica poporului român*, București, 1882; *Ornitologia poporană română*, tom I, II, Cernăuți, 1883; *Insectele în limba, credințele și obiceiurile Românilor*, București, 1903 și *Botanica poporului român*, rămasă în manuscris; apoi lucrările închinare ciclului familial: *Nunta la Români*, București, 1890; *Înmormîntarea la Români*, București, 1892 și *Nașterea la Români*, București, 1892 și lucrările închinare ciclului calendaristic: *Sărbătorile la Români*, vol. I, II, III, București, 1898, 1899, 1901.

Venind din interiorul culturii populare, pe care a cunoscut-o ca nimeni altul și a cercetat-o cu pasiune, S. Fl. Marian a ajuns un cercetător modern al ei. El are meritul de a fi găsit pentru fiecare dintre lucrările sale de sinteză, publicate după 1882, structura cea mai potrivită, reieșită din înseși obiceiurile folclorice respective, care i-au dat posibilitatea să sistematizeze întregul material faptic, păstrînd în același timp nealterată viziunea populară. Aceste adevărate monografii sînt analitice și descriptive. Retinerea exactă a faptelor, fără a le înăbuși în comentarii și asocieri de tot felul, văzută de unii cercetători ca o serioasă limită a acestor monografii, constituie, de fapt, una dintre calitățile care le-a

asigurat trăinicie peste ani. Ordonarea riguroasă a materialului și expunerea deosebit de clară a lui, sînt alte calități ale acestor monografii care le-a dat soliditatea recunoscută.

În toate sintezele sale, ideea călăuzitoare a autorului lor a fost demonstrarea bogăției și unității culturii populare a tuturor românilor. Uneori ideea este formulată direct. În *Nunta la Români*, de exemplu, după ce prezintă orațiile la nuntă din multe zone etnografice românești, face următoarele observații: "Toate orațiile, cîte le-am citat nu numai că au o asemănare foarte mare între olaltă, ci și un singur plan în expozițiune, aceleași figuri, ba, ce este și mai mult, una și aceeași formă.

Una și aceeași manieră întrebuintată de bucovinean și transilvănean, de moldovan și muntean.

Toate acestea presupun un singur izvor, un singur autor. Modificările făcute aparțin deprinderilor locale" (*Nunta la Români*, București, 1890, p. 489-490). Atenția acordată în aceste monografii elementelor de etnografie, obiceiurilor, credințelor și limbii populare, din dorința de a aduna și sistematiza totul în legătură cu realitățile folclorice respective, și de a le reconstitui fidel, creează uneori impresia de îngrămădire de material. Integrarea în aceste volume, alături de creații folclorice autentice și valoroase, a numeroase variante foarte puțin diferențiate unele de altele și chiar a unor creații originale de inspirație folclorică, întăresc această impresie.

Prin structura lor, monografiile închinată ciclului vieții au anticipat și au ilustrat, în același mod intuitiv, teoria riturilor de trecere, enunțată în 1909 de Arnold Van Gennep.

Lucrările de etnozologie, etnobotanică și de cromatică populară au deschis noi direcții în cercetarea etnografică și folclorică românească și au adus, după cum s-a mai observat, servicii reale științelor respective, îmbogățindu-le cu o vastă terminologie de specialitate, culeasă din mediul etnografic.

Documentata monografie *Sărbătorile la Români*, din care au apărut numai trei volume și care a fost mai târziu continuată de Tudor Pamfile, concentrează în paginile ei un prețios material folcloric și etnografic inedit sau apărut inițial în culegeri și periodice referitor la obiceiuri și sărbători populare.

La îndemnul și după exemplul lui B. P. Hasdeu, S. Fl. Marian a folosit în sintezele sale metoda comparativă. În majoritatea lucrărilor comparativismul are în vedere în special folclorul din principalele provincii istorice românești, intenția folcloristului fiind să scoată în evidență bogăția și unitatea culturii noastre populare. Doar în *Nunta la Români* și parțial în *Înmormîntarea la Români* el este extins și asupra folclorului popoarelor vechi și moderne, ceea ce le-a asigurat acestor

sinteze un plus de valoare. Totuși, contribuția sa are, de cele mai multe ori, un simplu caracter informativ, deoarece rareori trage concluzii în urma prezentării diferitelor datini, credințe și creații folclorice din folclorul altor popoare. Fără contactul cu concepția folcloristică a lui B. P. Hasdeu sînt greu de conceput rezultatele la care a ajuns S. Fl. Marian în domeniul valorificării culturii populare, lucrările sale fundamentale fiind rodul întîlnirii dintre spiritul genial și clarvăzător al marelui savant și spiritul său ordonat, marea sa pasiune și putere de muncă.

Unice în felul lor, monografiile publicate după 1882 rămîn temeinice cărți de referință și solide puncte de sprijin pentru orice lucrare nouă care cercetează aceleași aspecte din cultura noastră populară. Cercetările ulterioare n-au schimbat viziunea generală stabilită de S. Fl. Marian, ci doar au aprofundat investigarea folclorică și etnografică a unor zone sau a unor probleme speciale, de amănunt.

Atît timp cît a avut în vedere în special folclorul bucovinean, S. Fl. Marian a cules folclor personal sau cu ajutorul colegilor. După 1887 însă, cînd își fixase deja un plan vast de valorificare a întregii noastre culturi populare și îi încolțise în minte gîndul elaborării unor lucrări de sinteză asupra ei, paralel cu culegerea personală a folclorului din zonă, S. Fl. Marian a început să se intereseze de tot ce apărea în volume sau periodice referitor la acest domeniu. Extragerea și folosirea în sintezele sale a informațiilor și materialelor din periodicele vremii, devenită practică obișnuită a folcloristului, a însemnat de fapt valorificarea superioară a rezultatelor muncii neobosite a numeroși alți culegători de folclor din epocă, din toate provinciile românești. Răspîndite în cele aproximativ 50 de publicații periodice consultate de folclorist, unele dintre ele minore, materialele folclorice și informațiile acestor culegători și-au găsit în lucrările de sinteză ale lui Marian locul cel mai potrivit.

Tot în scopul unei cît mai largi și exacte informări cu privire la realitățile folclorice din toate provinciile românești, folcloristul sucevean a avut permanent în vedere lărgirea cercului de colaboratori. Dacă la început colaboratorii săi obișnuiți au fost colegii de gimnaziu, proprii elevi și unii învățători și preoți, toți din Bucovina, mai tîrziu printre cei care i-au trimis informații și materiale s-au numărat cunoscuți culegători de folclor, ca: V. Alecsandri, At. M. Marienescu, G. Dem. Teodorescu, Pericle Papahagi, Andrei Bîrseanu, Ion Pop Reteganul, Theodor Bălășel, Simion T. Kirileanu, A. Gorovei, E. Pop, Enea Hodoș, Mihai Lupescu, D. Furtună, Th. A. Bogdan ș.a.

Pentru a ne face o idee cît mai exactă cu privire la vastitatea legăturilor pe care le-a avut folcloristul cu cărturarii epocii, amintim că în Fondul memorial și documentar "S. Fl. Marian" din Suceava se păstrează

aproximativ 950 de scrisori către folclorist, provenite de la câteva societăți științifice și de la peste 70 de persoane.

Dacă culegerile de folclor ale lui V. Alecsandri au fost considerate ca opera colectivă a generației scriitorilor patruzecioști și lucrările de sinteză asupra culturii populare românești publicate de S. Fl. Marian pot fi socotite, dacă avem în vedere largă colaborare a culegătorilor de folclor din epocă la elaborarea lor, ca opera colectivă a următoarei generații de folcloriști, cărturarului bucovinean revenindu-i însă un rol esențial.

Avînd în vedere numărul mare de colaboratori pe care i-a avut, numeroasele informații și materiale folclorice trimise de aceștia, sau extrase din publicații, unii cercetători au fost tentați să-l considere pe S. Fl. Marian numai ca pe un colecționar de folclor, neglijîndu-i total sau minimalizîndu-i activitatea propriu-zisă de culegător de folclor, de aceea am considerat necesar să corectăm această apreciere. Urmărind cu atenție proveniența informațiilor și a materialelor folclorice culese personal de folclorist și integrate în volumele tipărite, am constat că cele mai multe sînt de la informatori din aproximativ 60 de localități din Bucovina, actualul județ Suceava, iar altele sînt de la informatori din 10 localități care se află în Transilvania (Valea Someșului, Valea Bîrgăului, împrejurimile Beiușului) sau înafara granițelor actuale ale României. Numărul relativ mare de localități investigate personal de folclorist, bogăția și varietatea informațiilor și a materialelor folclorice culese, acestea întărite de propriile mărturisiri și de amintirile contemporanilor, demonstrează că preocuparea lui S. Fl. Marian pentru culegerea personală a folclorului nu a fost sporadică cum s-a crezut, ci permanentă și cu intenția de a cuprinde toate aspectele culturii populare din zonele cercetate.

Lucrările rămase în manuscrise întregesc imaginea folcloristului și etnografului. Unele dintre ele, la care lucra de mai mult timp și se aflau în diferite stadii de elaborare în momentul morții, ca: *Botanica poporului român*, *Mitologie poporană română*, *Junețea la Români*, *Sărbătorile la Români*, *Animale sugătoare*, *Povestii bucovinene* ș.a. erau menite să completeze planul său de valorificare în sinteze a culturii populare românești, iar altele ca: *Satul*, *Reusenii*, ne descoperă o nouă și interesantă orientare a cercetătorului către problemele satului ca formă fundamentală de viață socială.

Un prim capitol al lucrării *Satul* se intitulează *Măsurile* și are următoarele șase subcapitole în care sînt prezentate și explicate toate măsurile cunoscute în viața satului: I - pentru fructe, II - pentru materii, III - pentru înălțime, IV - pentru grosime, V - pentru greutate, VI - pentru măsurarea pămîntului. Următorul capitol, denumit *Păzitorii*, are șapte

subcapitole care se referă la felurile păzitorilor și la alte aspecte importante privind organizarea satului: I - Împărțirea păzitorilor, II - Străjerii, III - Pădurarii, IV - Jitarii, V - Văcarii, VI - Herghelieri, VII - Păzitorii de grindine. În fiecare capitol se precizează cum sînt aleși aceștia, atribuțiile pe care le au și plata pe care o primesc. Cel de al treilea și ultimul capitol se intitulează *Vasele* și cuprinde, în singurul subcapitol pe care îl are (*La cuhne*), denumirile și prezentările a 61 de vase cunoscute în sat.

Manuscrisul intitulat *Reusenii* este, probabil, partea istorică dintr-o proiectată monografie asupra acestui sat pe care l-a investigat pe îndelete ca folclorist și etnograf.

Prin aceste două lucrări proiectate, S. Fl. Marian s-a dovedit a fi un adept al cercetării tuturor aspectelor în legătură cu satul și din acest punct de vedere poate fi considerat un *precursor al școlii sociologice*. Spre această interesantă perspectivă de cercetare l-au condus buna cunoaștere a satului ca mediu social și dorința lui arzătoare de a-l investiga complex și amănunțit, pentru a scoate în evidență bogăția și originalitatea culturii materiale și spirituale a poporului nostru.

Opera modestului preot sucevean, elaborată cu pasiunea și dîrzenia recunoscută a țaranului român, a contribuit în foarte mare măsură la cunoașterea poporului român și la dezvoltarea folcloristicii și etnografiei ca științe. Exemplul lui a fost urmat de numeroși alți cărturari din epocă sau de mai tîrziu, luînd naștere în acest sens o adevărată direcție în folcloristica noastră.

Activitatea lui S. Fl. Marian în domeniul culturii populare românești a fost apreciată unanim de contemporani. Cele mai distinse personalități ale culturii și științei românești din epocă: B. P. Hasdeu, I. G. Sbiera, N. Iorga, I. Bianu, T. T. Burada, Sextil Pușcariu, A. D. Xenopol, C. I. Istrati, Gr. C. Tocilescu, I. Kalinderu, G. Ibrăileanu, Artur Gorovei, T. Pamfile ș.a. au evidențiat cu diferite prilejuri marea importanță pe care o are opera sa pentru cercetarea culturii populare românești. De asemenea, cei mai de seamă cercetători contemporani ai culturii populare românești, folcloriști și etnografi: Ovidiu Bârlea, I. C. Chițimia, Gh. Vrabie, Adrian Fochi, Mihai Pop, Romulus Vulcănescu, Ion Vlăduțiu ș.a. au avut cuvinte de înaltă apreciere a activității de folclorist și etnograf a lui S. Fl. Marian. După cum am expus pe larg în cartea pe care am consacrat-o folcloristului sucevean, paralel cu recunoașterea valorii operei sale în cadrul culturii noastre, a avut loc și o receptare a ei în străinătate în țări ca: Ungaria, Cehoslovacia, Austria, Polonia; Rusia, Italia, Elveția, Germania, Franța, datorată unor cunoscuți folcloriști sau romaniști: Emil Picot, Angelo de Gubernatis, J. Ulrich, Hugo Schuchardt, Gustav Weigand, A. I. Iațimirski, J. U. Jarnik ș. a.

Acum, când s-au scurs 150 de ani de la nașterea folcloristului și 90 de ani de la moartea sa, următoarea apreciere a lui Ovidiu Bârlea din 1957 și-a păstrat integral valabilitatea, deși de atunci au mai trecut 40 de ani: "Privind opera lui în perspectiva celor 50 de ani de la moartea lui, constatăm că majoritatea lucrărilor lui au rămas unice în literatura noastră de specialitate. S-au făcut progrese în rigurozitatea metodei de cercetare, s-a câștigat în minuțiozitate, avem câteva studii bune asupra unor domenii și probleme restrânse, dar nu avem încă noi lucrări de sinteză de felul celor întreprinse de Marian, la care recurgem ca să câștigăm o privire de ansamblu și să urmărim alte probleme de detaliu. Aceasta ne întărește și mai mult admirația pentru uriașa lui muncă. Căci etnografia și folcloristica noastră îi datorează lui Marian o nețărmurită recunoștință pentru ceea ce a realizat el" ("Revista de Folclor", 1957, nr. 3. p. 123).

SIMEON FLOREA - MARIAN, NOTRE CONTEMPORAINE

Résumé

L'étude constitue une recherche rétrospective de l'œuvre de S. Fl. Marian de la perspective des 90 années passées depuis sa mort.

Au début, on met en évidence les étapes parcourues par le folkloriste, sa longue et fructueuse activité de collectionneur et chercheur de la culture populaire roumaine, en insistant sur la dernière étape, après son entrée à l'Académie Roumaine (1882-1907), lorsque, doué d'un plan de travail bien contourné, une méthode de recherche adéquate au domaine étudié et l'appui de ce haut for scientifique, il a mis en pratique son vaste projet de valorisation de la culture populaire roumaine.

Ses collections de folklore parues pendant la dernière étape sont axées sur différents genres folkloriques: incantations, traditions historiques, satires, contes et comprennent un riche matériel culturel collectionné surtout en Bucovine. Au contraire, les synthèses se rapportent à tout le territoire roumain et mettent en valeur d'une manière scientifique les plus importants aspects de la culture populaire, comme les titres-mêmes l'indiquent: *Cromatică poporului român*, (*Chromatique du peuple roumain*), București, 1882, *Ornitologia poporană română*, (*Ornithologie populaire roumaine*), tomes I, II, Cernăuți, 1883, *Insectele în limba, credințele și obiceiurile românilor*, (*Les Insectes dans la langue, les croyances et les coutumes des Roumains*), București, 1903, *Nunta la români*, (*La Noce chez les Roumains*), București, 1890, *Înmormântarea la români*, (*L'Enterrement chez les Roumains*), București, 1892, *Sărbătorile la români*, (*Les Fêtes chez les Roumains*), tomes I, II, III, București, 1898, 1899, 1901.

Le folkloriste a trouvé pour chacune de ces synthèses la structure la plus adéquate, issue des coutumes folkloriques respectives, et qui lui a permis de systématiser tout le matériel folklorique, tout en conservant la vision populaire.

Pour les chercheurs actuels de la culture populaire roumaine, les synthèses de S. Fl. Marian restent comme de sérieux livres de référence et de solides aides dans l'approche du même sujet de notre culture populaire roumaine.

Par ses œuvres, S. Fl. Marian continue à apporter d'importants services à l'ethnologie roumaine.